
ПРОТОКОЛ № 1

от заседание на Съвет за електронно управление при Министерския съвет

Дата: 28.01.2015 г.

Начален час: 11.50

Краен час: 13.55

Място: Министерски съвет, Малка заседателна зала, ет. 2

Дневен ред:

1. Обсъждане на условията за допустимост за финансиране на проекти за електронното управление, залегнали в Оперативна програма “Добро управление“ и прилагането им към проекти с национално финансиране.
2. Обсъждане на варианти на единна електронна идентичност за нуждите на електронното управление в съответствие с изискванията на Регламент 910/23.07.2014 г. на Европейската комисия.
3. Обсъждане на проекта „Продължаване на софтуерната осигуровка за програмни продукти на Майкрософт с придобит лиценз за безсрочно право на ползване за нуждите на държавната администрация на Република България с покритие до 31.12.2017 год.“
4. Приемане на Пътна карта за електронно правосъдие.
5. Разни.

Списък на присъстващите:

Име	Институция	Длъжност
Румяна Бъчварова	МС	Заместник министър-председател по коалиционна политика и държавна администрация и председател на Съвета за електронно управление
Томислав Дончев	МС	Заместник министър-председател по европейските фондове и икономическата политика и член на СЕУ
Ивайло Калфин	МС/МТСП	Заместник министър-председател по демографската и социалната политика и министър на труда и социалната политика и член на СЕУ
Антон Герунов	МС	Началник на политическия кабинет на заместник министър-председателя по коалиционна политика и държавна администрация
Васил Величков	МС	Съветник към заместник министър-председател по коалиционна политика и държавна администрация
Ивайло Московски	МТИТС	Министър на транспорта, информационните технологии и съобщенията и член на СЕУ
Владислав Горанов	МФ	Министър на финансите и член на СЕУ
Божидар Лукарски	МИ	Министър на икономиката
Валери Борисов	МТИТС	Заместник-министър на транспорта, информационните технологии и съобщенията и Секретар на Съвета за електронно управление
Петко Петков	МП	Заместник-министър на правосъдието
Петър Иванов	БАИТ	Председател на УС на Българска асоциация по информационни технологии, член на СЕУ и член на Бизнес съвета към СЕУ
Петър Статев	ICT Cluster	Председател на УС на ИКТ Клъстер и член на Бизнес съвета към СЕУ
Петко Карамочев	БУА	Член на Българска уеб асоциация
Жанет Захариева	ICT Cluster	Председател на Бизнес съвета към СЕУ
Николай Минев	МП	Директор на дирекция „Електронно правосъдие и регистър“ към Министерство на правосъдието
Мирослава Чиприкова	ВСС	Директор на дирекция във Висшия съдебен съвет
Димитър Иванов	АМС	
Леончия Сеизова	АМС	
Калина Чернева		
Калина Константинова		

Заседанието на Съвета за електронно управление бе открита от неговия председател – заместник министър-председателя г-жа Р. Бъчварова. След кратки въстъпителни думи тя даде думата на секретаря на Съвета – В. Борисов. Същият информира присъстващите, че е налице кворум и Съвета може да взема решения. След това прочете предварително изпратения дневен ред и по т. 1 от него даде думата на Васил Величков - съветник на заместник министър-председателя по коалиционна политика и държавна администрация.

1. Обсъждане на условията за допустимост за финансиране на проекти за електронното управление, залегнали в Оперативна програма “Добро управление“ и прилагането им към проекти с национално финансиране.

Докладва: Васил Величков – съветник на заместник министър-председателя по коалиционна политика и държавна администрация.

Целта на презентацията е запознаване на членовете на СЕУ с правилата за допустимост, които са част от Оперативна програма „Добро управление“, Програмата е представена в ЕК и се очаква нейното одобрение. Тези правила имат за цел да филтрират проектите, които кандидатстват за финансиране по ОПДУ, така че когато дадена администрация кандидатства за финансиране на някакъв проект, свързан с електронно управление и информационни системи да е сигурно, че още на ниво задание ще бъдат спазени определени правила:

- Отворена и мащабируема архитектура заложена чрез изисквания в заданията;
- Отворени интерфейси заложиени чрез изисквания в заданията;
- Отворен код на системите, заложиени изисквания в заданията;
- Комплексно административно обслужване;
- Достъпност за всички през множество канали.

Направен е анализ на постигнатото до момента. Огромна част от административните услуги не са електронизирани, много малко са услугите, които администрациите си оказват помежду си и прекалено малко са данните, които се обменят между администрациите. Дори чисто нови модерни системи, които се реализират в момента по ОПАК, отново са замислени да работят абсолютно самостоятелно и да не си общуват с останалите администрации. Колкото е по-нова една система толкова по-лесно е да се отвори да почне да предоставя услуги и на останалите администрации по автоматичен път.

По време на разискванията представителят на бизнес съвета към СЕУ Петър Статев подкрепи идеята за прилагане на условията за допустимост залегнали в ОПДУ към проекти с национално финансиране, но обърна внимание на контрола. Идеята за прилагане на тези условия за допустимост няма да сработи ако не се намери форма за ефективен контрол. Г-н Статев предложи бизнес организациите да подпомогнат процеса на контрол. В тази връзка секретарят на СЕУ Валери Борисов разясни на присъстващите, че според разпоредбите на ЗЕУ и Наредба за общите изисквания за оперативна съвместимост и информационна сигурност министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията удостоверява съответствието с изискванията за оперативна съвместимост и информационна сигурност на техническите спецификации разработване или придобиване на административна информационна система. От името на МТИТС В. Борисов изрази готовност за сътрудничество с представители на бизнеса в процеса на контрол.

Министърът на финансите В. Горанов предложи условията за допустимост да бъдат вкарани в Постановлението за изпълнението на държавния бюджет като делегация от Закона за публичните финанси и Закон за държавния бюджет. Това е нормативният акт на правителството, който регламентира как се харчи бюджета. В него ще се вкарат правилата, засягащи ИТ проектите и харченето на публични ресурси.

След кратки разисквания по първа точка Съветът за електронно управление прие единодушно следното решение: Условията за допустимост за финансиране по ОП „Добро управление“ да се прилагат и към проекти с национално финансиране. (Предложението на В. Горанов)

2. Обсъждане на варианти на единна електронна идентичност за нуждите на електронното управление в съответствие с изискванията на Регламент 910/23.07.2014 г. на Европейската комисия

Докладва: В. Борисов – заместник-министър на транспорта, информационните технологии и съобщенията и секретар на Съвета

В. Борисов запозна присъстващите с възможни варианти на единна електронна идентичност за нуждите на електронното управление в съответствие с изискванията на Регламент 910/23.07.2014 г. на Европейската комисия.

В регламента се разглеждат основни термини като;

- електронна идентификация;
- електронна идентичност;
- що е то двуфакторен механизъм за сигурност, подчинен на принципа притежавам нещо физическо и зная друго нещо

След това присъстващите бяха запознати с предизвикателствата на Европейско ниво, анализирани чрез пилотния проект STORK и довели до създаването на единен Регламент за електронна идентичност:

- различни решения за електронна идентификация в различните страни-членки;
- различни разбирания за нивата на сигурност, на които трябва да отговаря електронния идентификатор, базирани на различни стратегически документи;
- необходимостта от оперативна съвместимост между различните средства за електронна идентификация.

В Регламент 910 се описват различните нива на осигуреност. Така се регламентира унификация на нивата на осигуреност, валидни за Европейския съюз. Степента на надеждност на средствата за идентификация и създадени технически определения и описания на тези нива са базирани на резултатите от пилотните проекти и на стандарта ISO 29115.

Според ISO 29115 имаме четири нива на сигурност.

- Първо ниво (ниско ниво на сигурност) - гарантира малка или почти никаква надеждност на заявената идентичност. Пример: при сваляне на документ от сайта на някоя институция не се прави никаква верификация на заявената идентификация;
- Второ ниво (средно ниво на сигурност) - гарантира определена надеждност на заявената идентичност. Такова ниво на сигурност се получава когато се използва комбинация от потребителско име, парола и уникален код, който се предоставя от надежден източник;
- Трето ниво (високо ниво на сигурност) - гарантира висока надеждност на заявената идентичност. Пример: дружество или гражданин предоставя определена поверителна информация по електронен път на държавната администрация. Неправомерното ѝ разкриване може да доведе до значителен риск от финансови загуби (някаква декларация, която може да доведе до финансови последици за гражданина или за фирмата - данъчна декларация или справка-декларация по ДДС или нещо друго);
- Четвърто ниво (много висока степен на надеждност) - гарантира много висока надеждност на заявената идентичност. Пример: компрометирането на заявената идентичност би довело до висок риск от увреждане или дори бедствие.

След това В. Борисов запозна Съвета с реализирания в МТИТС пилотен проект за е-идентификация. Проектът е реализиран от „Борика-Банксервиз“ АД в сътрудничество с представители на Република Австрия – водеща държава в областта на е-управлението в ЕС.

Персоналният идентификационен запис включва:

- ЕГН/ЛНЧ
- Криптографски преобразуван електронен идентификатор
- Трите имена (на български и на латиница)
- Рождена дата

- Публичен ключ на сертификата на носителя на електронна идентичност

Налице е и възможност на база на така създадения електронен идентификатор чрез допълнително криптиране да се създаде т.нар. секторен идентификатор. Той би бил полезен например в сектор „Здравеопазване“. Чрез него оторизирани лица (собственика на идентификатора и общопрактикуващия лекар) ще имат достъп до конкретни здравни данни. С помощта на секторния идентификатор е възможно да се реши проблема с електронното гласуване. Така ще се разкъса връзката между вота на човека и това за кого е гласувал. Но може да бъде доказано, че той е гласувал.

Персоналният идентификационен запис е надеждно защитен от неоторизиран достъп.

В рамките на проекта е разработена и националната платформа за е-идентификация, която включва:

- Система за издаване и поддръжка на еИД – **налична**;
- Система за проверка/валидност на еИД и автентификация на лицето пред доставчиците на ЕАУ и на бизнес е-услуги – предмет на настоящ проект;
- Методика за ползване на еИД от доставчици на услуги – **налична**;
- Регистри:
 - Регистър на удостоверенията за електронната идентичност - **наличен**
 - Регистър на услугите, изискващи електронна идентификация – ще се изгради след въвеждане на нормативната уредба
 - Регистър на овластяванията – ще се изгради след въвеждане на нормативната уредба

По време на обсъждането министърът на финансите В. Горанов отчете полезността на Регламент 910 за електронната идентификация и удостоверителните услуги. Но предложи за обсъждане възможността държавата да избере система за идентификация с по-ниско ниво на осигуреност, отколкото високите нива описани в Регламента. И като пример даде персоналният идентификационен код (ПИК) издаван от Националната агенция по приходите. Той припомни на присъстващите, че с последните промени в ДОПК от декември 2014 г. е дадена възможност за подаване на данъчни декларации по електронен път и с ПИК, а не само с квалифициран електронен подпис (КЕП). Тъй като ПИК на НАП е безплатен българските граждани ще бъдат облекчени.

При започналото обсъждане стане ясно, че ПИК на НАП в най-добрия случай отговаря на второ ниво на осигуреност според стандарта ISO 29115:2013, залегнал в Регламент 910/2014 г. Г-н Горанов уведоми присъстващите за намеренията на НАП да премахнат изискването за използване на КЕП и от месечните справки-декларации по ДДС.

В. Величков изрази мнение, че заменянето на КЕП с ПИК би довело до сериозни правни казуси, тъй като при неправомерното използване на ПИК не е възможно доказване на авторство на документа, под който е положен ПИК-а.

След разисквания по втора точка Съвета за електронно управление взе следното решение: Да се изискат становища относно заменянето на КЕП с ПИК от Министерството на правосъдието и от Асоциацията на търговските банки. На следващото заседание на Съвета да се представи бизнес план за това, колко би струвало стартирането на национален проект за е-идентификация.

3. Обсъждане на проекта „Продължаване на софтуерната осигуровка за програмни продукти на Майкрософт с придобит лиценз за безрочно право на ползване за нуждите на държавната администрация на Република България с покритие до 31.12.2017 год.“

Докладва: В. Борисов – заместник-министър на транспорта, информационните технологии и съобщенията и секретар на Съвета

В края на 2014 година изтече поредният тригодишен договор между държавата и компанията „Майкрософт“, в рамките на който беше осигурена софтуерната поддръжка на съществуващи лицензи.

След преглед на проекта на документация за провеждане на процедура по ЗОП с предмет „Обсъждане на проекта „Продължаване на софтуерната осигуровка за програмни продукти на Майкрософт с придобит лиценз за безсрочно право на ползване за нуждите на държавната администрация на Република България с покритие до 31.12.2017 год.“ В. Борисов е изготвил доклад до Председателя на СЕУ – г-жа Р. Бъчварова. В доклада е направена кратка ретроспекция на договора изтекъл на 31.12.2014 г.. Представени са и рисковете свързани с отделянето на услугите в нарочна обособена позиция - Обособена позиция № 2 – “Услуги от производител, Майкрософт или от негови партньори, от тип Premier Support и Enterprise Strategy IT Architecture and Planning за нуждите на Държавната Администрация на Република България“; рисковете, свързани с предвидения бюджет за услуги; рисковете, свързани с финансовите ресурси, с които разполагат потенциалните участници; рисковете, свързани с неподходящ вариант на софтуерното осигуряване.

Първият вариант, предложен от работната група, повтаря изцяло договора за софтуерна осигуровка изтекъл на 31.12.2014 г. Като работната група е преценила, че не трябва да изисква цитирането на продуктови номера на Производителя от потенциалните участници. В този подход е налице риск от невъзможност за сравняване на отделните предложения на участниците и възможност за продължителни оспорвания на решенията на комисията за избор на изпълнител.

Вторият вариант, предложен от работната група отчита стратегическите цели, които са залегнали в Стратегията за електронно управление до 2020 година и които са отразени в програмата „Добро управление“.

Без съмнение, описано и от самата работна група в доклада ѝ, вариант II на софтуерно осигуряване доставя повече продукти и респективно ползи за Държавната Администрация на Република България. Основното опасение на работната група за избор на вариант II е факта, че базирайки се на публични ценови листи на Майкрософт допълнителните продукти са няколко пъти по-скъпи от тези предвидени във вариант I.

В официално електронно съобщение от „Майкрософт“ писмено се потвърждава, че двата варианта са на едни и същи ценови нива. Това електронно съобщение е препратено от секретаря до членовете на СЕУ на 27.02.2015 г.

Предложението на работната група да раздели процедурата на две обособени позиции е предпоставка за неефективност и по-висока себестойност. Аргументите за това са посочени в доклада на секретаря на СЕУ до неговия председател (изх. № 03-00-14/27.01.2015 г.).

По предложение на работната група прогнозната стойност на обособена позиция № 2 е определена на база предложените цени от участниците през 2012 година и е фиксирана на 400 000 лева без ДДС. В договора, приключил на 31.12.2014 г. стойността на услугите възлиза на около 1 800 000 лева без ДДС. В конкретното предложение на работната група са заложени същия брой и вид часове, но бюджета е намален повече от 4-ри пъти. При запазване нивото и обема на предоставяните услуги, това изглежда нелогично. Добрата световна практика в подобни софтуерни проекти е стойността на услугите да варира между 17 и 27 % от общата стойност на проекта.

Предложението от работната група образец на договор, предполага условия за плащане, при които Възложителя заплаща на Изпълнителя договорената сума на три равни вноски в края на всяка година. Условията на плащане към производителя Майкрософт, които изпълнителя трябва да осигури, са за плащане на три равни вноски в началото на всяка година. Това налага необходимостта от доказване на опит и възможност за осигуряване на 50% от стойността на предложената цена от страна на Изпълнителя.

По време на обсъжданията по тази точка от дневния ред г-н Петър Иванов изрази общо мнение на представителите на бизнеса в СЕУ. То се състоеше основно в две препоръки:

- Да се замрази процедурата за срок от една година, през която да се анализират нуждите на администрацията от софтуерни продукти на Майкрософт;

- Да се анализират хардуерните конфигурации, върху които ще се инсталират продуктите на Майкрософт, предмет на обсъжданата процедура.

В. Борисов предложи експертите от Администрацията на Министерския съвет (АМС) да представят пред СЕУ данни за нуждите на администрациите, събирани чрез Системата за управление на лицензите в държавната администрация (СУЛДА).

Представителите на АМС уведомиха съвета, че количествата залегнали в проекта на тръжна документация са съобразени с данните, постъпили в СУЛДА.

След проведени разисквания по т. 3 от дневния ред Съвета за електронно управление взе следното решение:

- Администрацията на Министерския съвет да изпрати официално запитване до компанията „Майкрософт“ за потвърждаване на ценовите нива по двата варианта на тръжна документация, подготвена от работната група;
- В случай, че се получи потвърждение от Майкрософт за еднаквост на ценовите нива по двата варианта, работната група да преработи тръжната документация така че окончателния вариант да залегне само втория вариант на софтуерно осигуряване. По съответните позиции задължително да бъдат посочени конкретните продуктови номера на производителя;
- Работната група да преработи проекта на тръжна документация като обедини двете обособени позиции в една.
- Работната група да преработи тръжната документация като увеличи индикативния бюджет за професионални услуги на минимум 2 400 000 лв. без ДДС;
- Работната група да преработи тръжната документация като включи допълнително квалификационно изискване за финансов ресурс на участниците;
- В държавната администрация да се въведе система за инвентаризация на компютърната техника.

4. Приемане на Пътна карта за електронно правосъдие

Докладва: Петко Петков – заместник-министър на правосъдието и Мирослава Чиприкова – представител на ВСС

Пътната карта за електронно правосъдие включва дейности и срокове по приетата в предходно правителство Стратегия за въвеждане на електронно правосъдие. Тя е изработена през лятото на 2014 г., по време на служебното правителство. Пътната карта включва основните дейности, които трябва да въведем в срок до 2020 година така, че първоначално всички съдилища да оперират и с електронно съдържание, а след това - само с електронно съдържание.

По ОП „Добро управление е заделена сума от около 35 милиона евро, която ще покрие почти всички дейности свързани с въвеждане на електронното правосъдие. Основният спор с Висшия съдебен съвет беше за това в какви центрове за данни ще бъде съхранявано електронното съдържание по съдебните дела. Доколкото пътната карта е приета от Висшия съдебен съвет решението е те да бъдат съхранявани в хибридният частен облак, който се изгражда в момента.

В момента в Министерството на правосъдието има работна група, която ще преразгледа Законопроекта за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт в частта му, която е свързана с електронното правосъдие. Вече има проведени няколко заседания и се предвижда в кратки срокове да бъде представен проект на Закон за изменение и допълнение на ЗСВ. Така съдилищата, които имат технологична възможност да започнат да предлага гражданите услуги по електронен път. Става дума за електронно призоваване, електронен обмен на информация между съда от една страна и страните по делата от друга.

По програмата е заложено финансиране от държавния бюджет единствено за изграждане на оперативен капацитет на ниво структури в съдебната власт. Създаването и доразвиването на дейността на звеното във Висшия съдебен съвет е на база организационно преразпределение на наличния човешки ресурс във всяка от структурите отговорна за

изграждането, поддържането и развитието на IT инфраструктурата, информационните системи и услуги.

Това е дейност, която трябваше да се случи през 2014, но вече е променен на 2015 – 2017 година. Това е единствената дейност, за която нямаме финансиране по оперативна програма „Добро управление“.

След проведена дискусия по т. 4, Съвета за електронно управление взе следното решение: Приема Пътна карта за електронно правосъдие

5. Разни

В тази точка от дневния ред нямаше обсъждания.

Поради изчерпване на дневния ред заседанието беше закрито.

Приложения към протокола от заседание на СЕУ:

1. Презентация на тема „Условия за допустимост за финансиране на проекти за електронното управление, залегнали в Оперативна програма “Добро управление“ и прилагането им към проекти с национално финансиране“;
2. Презентация на тема „Обсъждане на варианти на единна електронна идентичност за нуждите на електронното управление в съответствие с изискванията на Регламент 910/23.07.2014 г. на Европейската комисия“

Председател на Съвета за електронно управление:

/РУМЯНА БЪЧВАРОВА/

*Заместник министър-председател
по коалиционна политика и държавна
администрация*

Секретар на Съвета за електронно управление:

/ВАЛЕРИ БОРИСОВ/

*Заместник-министър на транспорта,
информационните технологии и съобщенията*